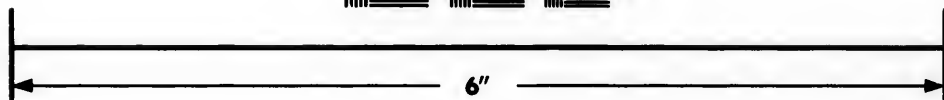
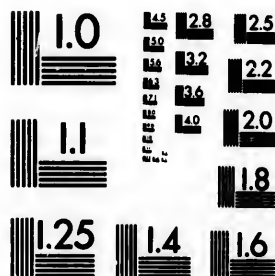

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured covers/
Couverture de couleur
- Covers damaged/
Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la
distortion le long de la marge intérieure
- Blank leaves added during restoration may
appear within the text. Whenever possible, these
have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont
pas été filmées.
- Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

- Coloured pages/
Pages de couleur
- Pages damaged/
Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached/
Pages détachées
- Showthrough/
Transparence
- Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material/
Comprend du matériel supplémentaire
- Only edition available/
Seule édition disponible
- Pages wholly or partially obscured by errata
slips, tissues, etc., have been refilmed to
ensure the best possible image/
Les pages totalement ou partiellement
obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure,
etc., ont été filmées à nouveau de façon à
obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
☐	☐	☒	☐	☐	☐
12X	16X	20X	24X	28X	32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

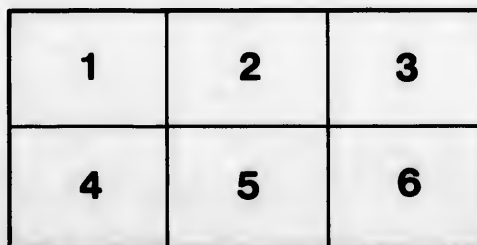
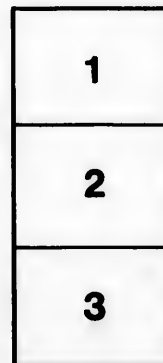
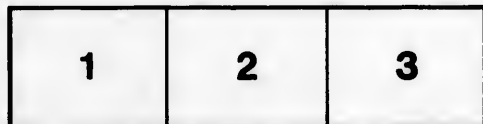
La Bibliothèque de la Ville de Montréal

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol \rightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

La Bibliothèque de la Ville de Montréal

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \rightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

AMERICAN

Skärfverbatar,

Bestrefna!

och med

Wederhörandes tillståndelse!

Under

Deconomiz PROFESSORENS, och Kongl. Wetensk.
Academ. Ledamors!

Herr PEHR KALMS,

Insende!

För Magister Krantsens århållande

Utgifne!

Och till allmänt ompröfwande öfverlämnade i Åbo Academics
År 1753. den 26. Majj 1753.

af

ANDERS GHYDENIUS.

Öfverbetning

Tryckt, hos Directören och Kongl. Boktr. i Stor-
Förstendömet Håland, JACOB MERCKELL.

Roman och Biskop öfver De Siss deud Kongl.
Academiens Högskolelige PROCELLER, samt
Ledamot af Kongl. Svenska Vet. Akademien,

Den Högwördigste Herren!

Herr DOCTOR **JOHAN**
BROWALLIUS,
min Höggunstige Befordrare.

OUT BEHR KALMS
Högwördigste Herr Biskop
Högwördigste Herr Biskop
Högwördigste Herr Biskop

Såvida el Högwördigste Herr Biskop, at bestå så rader
af en obfwad hand, och skuffade meningar i en fring-
skurentid, utbedt sig allerödmunkast den heder, at endast
så inwefade med Högwördigste Herr Biskopens löftra namn
och i lugn under så Högst förswar.

Emne

Royal.
Musk
en,

N

?

no

07

02

3 rader
n fring
endast
namn

Sm

Smaken för gämeliga och sådande weterfapper har under
Högwördigste Herr Biskopens Anförande och Styrjel hos
oss kflirwit Högst. Naturkänningen, som förre låg så godt
som uti lunda om ei aldeles i möder hos oss, prälar nu med
glants, af Edra skarpsynta ögons lins. Wär swichstade
hushållning har af Edert malaldsa snille och mogna wett
fattat fastare rötter, märckelig förlofring och säkert hopp.

Wårt fosterland skal derföre aldrig förgiata den dag Hög-
wördigste Herr Biskopen steg på Finns bein, och aldrig glöms
ma Dens läf, som afstrat des wäl stånd.

Jag har sielf varit ett mål för Edra godheter. Mina
öden i framtiden förtro jag öfwen, näst Gud, i Edra ömna
händer. Och bör fördenstuld all der taeklsambet, som på et er
känsamt sinne någonstilla falla kan finnas hos mig.

Witt råderwads riska hjerter har wäl träffat för den
olwefan, at hafwa en bändig tunga och wacklande fadder til sin
tolck; Men dristar dock säga, at ingen af alla dem, som Edert
Högberömda namn töbrida, med större njt och tillfröjche, än
jag, kan wara

Högwördigste Herr Biskopens

aller ödmusfaste tienare,
ANDERS CHYDENIUS.

IOHANN WERTM

III AUCTOREN.

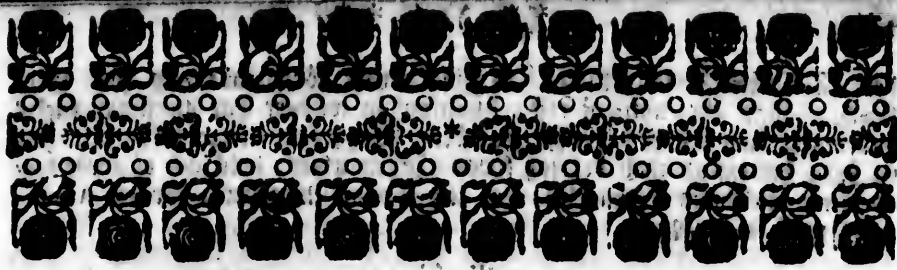
Min Gunstige Cousin!

Åndom et halft hundrade tabl, har konsten af naturen, i vårt F. Gåbernes land, wännit mera, än wåra förfäders kårpa brynior på några hundrade år mechtat infrekta. Wi se med icke mindre förundran än segnad, wåra torra stenbackar, utt frugtbårande åker sålitt förbytte. Wi se, wåra sumppiga kårer och måsar i gröna engar och stidna betes hagar förwandlade. Utlendsk prächt, synes ei utt wåra prächtiga hus och kläder, ty de prydas af egen tillwärfning. Wårt sögde stammet klingar och krusware i dronen, än de gamlas wapnebråk och dundrande fött. Utlenningen, som besöker wåra hamnar, hemtar igen sitt fordom tagna lån, utt hwarjehanda råemnen. Swisten kunde efter så många erhållna segrar twisla, at ju icke det öfriga skulle falla till söga? Ibland de största Ginder, som nu mera kunna gådra och krosskänd, räknas billigt en snål inwertes rörelse. Min Cousin, jag kan wål icke öka Eder låsford, ty jag om Eder grandeliga kårdom, ogemena qwickhet och hyffade seder många witter och swålbig Domare; men så får jag doch lås, at berömma Eder berömda nisse, för allmän wålfärd. Det är och bekant, med hwad färdighet, jag wid kåröfädet i Sala, förswarat wåra strömmars rensning, och de medel jag dertill föreslagit. Nu lemnen jag och, et på allt sett beqwent fahrtyg, at nyttjas i dem och andra wagn, till handelens wid macht hållande och förkofring. Jag rödes af en ganska stor segnad, då jag ser Eder, Min Cousin så berömligen använda Eder wetenenskap till samsätt nytta, och skal min segnad mångfalt fördubblas, då jag får se Eder förtienst och skickelighet wåra belönt. Imidlertid önskar jag Eder min Cousin mycken lycka till den gröna lager, som snart skal pryda Eder Hieska. Gynna alltid min Cousin, en, som med uprichtig tillgifwenhet, stedse skal finnas

Min Gunstige Cousins

ANDERS CHYDEN

trognaste men och tienare
IOHAN WELIN.

Dr någon tid sedan utgaf jag en del af min Broders tankar och förslag angående fartens befordrande genom strömmar och insjöar i riket. Sedermiera har jag med nåje förnunnit, at Högl. Kongl. Wetenskaps Academien berörde förslaget, hos Hans Kongl. Maj:st til nyttjande recommenderat, och at Höga wederbörande utom des om strömmarnas och farvatnens ränfande i Finland skola wara omtändte, så at dertill med del redan blifwit anslagne, och Hans Kongl. Maj:st om sakens wärkstäl lande nådig befallning til Högl. Kongl. Kammar Collegium affärdat. Jag har ock wed lediga stunder kommit at genomläsa några rese beskrifningar, och ibland dem Campanius om Nya Swerige, som bland annat pag. 136. säger: Sina båtar gjöra de (willa Americanerne) af bark utaf Cedertid eller bidet, som der finnas öfwer måttan stora och tiöcka, bindandes dem så nått i hop, at the kunna lägga them tilsammans och bära med sig, hwarest de taga wägen; och när the komma til några kilar, som löpa up istån rewieret och de wilja deröfwer, ställa de dem i watnet, och fara så dermed hwarest dem lyfter. The brukade ock at gjöra sig båtar af Cedertid, hwilka the med eld utbrände, stidrandes sedan det brändas bort med sten, been, eller Musle skalor. Härigenom upstādet min nyssnhet, at så nånare weta huru samma båtar skulle försärdigas; jag las för den skull flere rese beskrifningar öfwer de orter, der de brukas; som i spänhet På de Charlevoix uti sin Histoire de Nouvelle France T. V. p. 283. seq. Hennepin uti sin New Discovery of a vast Country in America Part. II Chap. 3. Clerken eller Bolhallaren på skeps ret California uti des Voyage to Hedsone Bay pag. 39. men kunde ei af dem

ernes
ndra
wåra
ppiga
endst
n til
inlas
mar,
kun
la til
rätt
Edert
nyssa
at ber
med
ning,
wens
lande
Min
skal
felig
a til
ouka,

mare
IN.

Anders Östman

ben så tillräcklig uplysning, till jag berom föreskade mig hos Herr
Præses, som der nyttigast rest, hwilken ån wårdare har gunstiga sätts
önderrätta mig om bestaffenheten af dem. Nu, som denna sak, dels har
en nåra gemenskap med det jag förra gången utgaf, dels och ei torde wa-
ra mina landsmän obagelig, har jag föresatt mig detta för ett Acade-
miskt prof läsa utgå.

Billarna i Nörda America, hafwa från urinnens tider kallat sig
af nåfwerbåtar. Sedan har Fransosen, som der innehafwer de orter,
hwarost i synnerhet blifet frans till öfwerflöd, begrundt at behåla dem och
det med otrolig bequämlighet wid all sin handel och rörelse. De för-
färdigas på följande sätt:

Man får af föra och groisla båtar, om någonstid midjeligt är,
nåfret i så långa stycken, som båten skal blifwa; ty man ser, hållt, at
båten kan blifwa öfwarwad, hwilket dock med de förra båterna ei gior-
na går an. Kanterna wårdes 2 och underfundom 2 båda på nåfret der
det skal startwas tilböpa, sedan sammas så många nåfwerflödar, som der
höfwer, öfwerkastandes till sammans, med fina och i tu klusna grantrötter,
så at den flata sidan af rågan ligger inåt hellska sidan, som gioras på
den ötra sidan af nåfret och kommer at ligga inåt båten. Nåfret låg-
ges då på idunn mare, den sidan under eller nedt, som wårt innit
tråden, sedan lägges man stenar på nåfret i den sotin, som i botnen
skal blifwa. Bräddarna af nåfret lyftas up och slås pålar i marsten på
hwardera sidan i den ordning, at nåfret twingas laga kappad af en båt,
som smalnar af lika mycket at båda ändarna. Man öfwerflöder wårdare
nåfret innan til, med helt runda spälvar af et trädd kalladt Thuya, eller
af Fransosen hwit Feder, breda efter behag; men tioka, som pector i
från i till en half geom. linie. Dessa lägges länge med sidorna helt fast
wed hwarandra, hwilcke så länge med 2, eller 3, förloret satta bogar låt-
teligen på sidorna uppehållas, tills på dessa spälvar lägges wårdarna twå
öfwer, som mitt ut båten böra wåra både uti en half Cirkel, men de
ändarna spitzigare, allt beretter som båten smalnar af. Brädderna äro och
af Thuya, gement 7 tum breda och 3 tum tjocka och stå från 1
till 2 tum från hwarandra och väcka alla med sina sidor up till sidan,
som salunda gioras. Man råder twentit helt smala bågen till hwardera
sidan, flata på ena sidan, som med sin flata sida sättes emot hwarandra
på hwar sin sida om nåfret, hwilket då wiskas dubbelt utåt en småt hand-
brede. Ändarna af wårdarna, som böra gå upp emellan dessa trån, gida
ras wäl spitziga och flata, at the ei måtte förhindra hopstanningen, man
tager

tager sedan lågor af granrötter, sådana som de sids kånnde; och linder
 substängerna ved den dubbel welfna nåfveru, så at ei mera än ungefärlig
 gen en half tum är emellan, och at hwart slag går igenom nåfret. Man
 gör widare tvåstrån äfwen af Thuya 2 tum breda och en tum tjocka,
 tvåra och något bredare än ändarna. Ut hwardera ändan på tvåstrån
 den bäras 3 a 4 hål i bredd, genom hwilka de skinnas fast wed suden
 4 a 5 qvarter från hwarandra, at båten en får släpa. Dåswoern, som
 du är bypen, uti ändarna af båten, svedes litet ut nedstrån, at stam-
 marna ei blifwa aldeles tvåra. Då tillas spidlorna, som ligga långt
 med båten, äfwen slänna i ändarna och något kortare än nåfret; Ty
 man wiser här åter lanternorna af nåfret innåt, och se först selswa ändar-
 na, som blifwa det yttersta af stammarna lika som öfwerkastades tillsam-
 man. Sedan göres ungefärl. ett halft qvarter berifrån närmare inåt
 åter en som jämnghende med den förra, hwilken drager spidlorna från
 bägge sidorna tillsammans, och gids, at stammarna på en tvåhands bredd
 blifwa helt tunna och styfwa. Stammarna öfwerdrages sedan helt wäl
 med beak eller såda, och gids thet lifamylket hwilkendera stammen war
 wed roendet har förut, emedan de bägge äro lika spittiga och lika höga,
 och gemueligen 2 a 3 qvarter högre än suden mittupå. Ut hwardera
 stammen får et bräde af et qvarters bredd, tvårt öfwer båten rätt up-
 at, at förwara stammarna, at de ei med fötter, åre eller annat, få stå-
 tas sönder. Suderna öfwerkastades med 2 tum breda och half tum tjocka
 spidor af Thuya, de där antingen med träpinnor eller spisar stå fast wed
 substängerna och göra suderna helt jämna. Långt efter båt botnen kan
 och läggas et löst bräde, uti hwilket rum gidres för masten, hwilken
 bequämligen kan luta emot någondera af tvåstråden, och fastas dermed, när
 man will bruka segel. Antligen öfwerdrages alla stammarna utan på
 botnen wäl med beak eller såda, at waken lei, så stränga sig uti genom
 stammarna: Hwarföre man och under brukandet bör noga efterse, at
 intet beket skymats eller smuttis bort, och derföre wara försedd med en
 beak, af hwilket man kunde smälta något på det löfande hållet, då bå-
 ten måste wara buren på landet och kallstjelpet. Rådligt är och, at wa-
 ren försedd med några stycken nåfver, at man i fall någon päle eller sten
 skulle rissa hål på båten, då hade annat i beredskap, at laga hålet
 med.

De öfwerstående som pliga göras från och en half till samnars
 längd, hafwa intet allid längden lika snarande emot bredden och diuple-
 ten; Ty Herr Brates har i härra Amalca mått några och funnit, at en som
 war 5 och en half samn lång, war 2 och trefterabes alnar öfver mittupå;
 och

Arbe...

och blug, och en adelns alu. En annan, som var 3 och en half aln lång, var
i sin höjd, och 3 quarter och 2 tum: djup mittupå, och såga lägre med
Andarna. De tunna var såsom andra båtar med så många par åror
man vill. Fast såväl Fransöerna, som w'arna i America. Hvilken
aldrig annars sättes i sin båtar, än med ansigtet framåt, bruta stofs-
sa, eller den Engelska munnerna och de Svenska i Penlyvacion falla det,
falla sig fram, då den som bak ut sitter med sin åra dragor försög och
sprändet. Med deras nyttjande brukar man gerna den försigtighet, at
man på grunda och orna ställen försas mycket sacht, ty annars torvs
det hårdt, at pilar, qwistar och stenar kunde riswa hela stocket af botnen
bort, då båten med hastighet rusar emot dem. När man ualdras fram
den, är för samma orsaks skild, et heller råbligt, at låra bären löpa
till: hon stannar på båtens utan bdr hon förr stävas i sitt löpp, då
en stiger i vatnet och bdr lasten up. Om något Gwentsimner, eller
folck af wårde är derutt, så säger en Carl och bdr dem till lands. Fast
ingendera wore af nåden, om allenast en brygga blefwe utbyggd ifrån lan-
det, såsom kopparskåpet föreskärer, ut med hwilken båten kunde stävas,
och så wäl lasten, som folcket, upfattas. Sidst bäres och felswa båten
på landet och stielles omkull; ty annars skulle han snart af wårde och
någ, emot strådet, stenar och qwistar sönder kufwas, och utom det
afwen suarare taga råda. Men hade man at besara det solenes hela tor-
de wårda becket omr skimmarna, öfvertäckte man botnen med qwistar,
eller och wänder hanc med botnen emot marken, hwilket sednare dock
ingalunda får sie, om han i flere wador komme at kigga till: ty då
rdia de från jorden stigande suchtheter böta näfret. Dese näfwerbå-
tar wara mer eller mindre, ifrån 3, till 8. år, allt som de wäl och
tas till och brukas till rent wät: ty uti grunda, orna och steniga
wät kunnas the et länge hårdt.

Men, churu swaga och farliga dessa fartys företömma, hafwa the
dock oglemens fördelar. Ty först löpa the lättare och sortare uti wänet,
än en träbåt, sedan kunna the och bära större lastning än träbåtar, af
samma storlet, och det som är det förnämliga, kunna the utan nöda bä-
ras öfwer land. Derföre äro de och för Fransösten uti Canada så omis-
liga, at han dem förutan nåppeligen kunde drifwa en åttendel af den
handel, han nu endast gienom dessa båtar, hela 500 Svenska miljar,
och än mer, uti landet förfäster, så at her dem ingalunda för några
timmar guld, wila umbra. So som floderna långre uti landet de
obehöf på många ställen, dro upplida af nedfarna stora trä, annorstä-
des äro kända och höga forber och wätsfall, annorstädes äro en, eller
flera

Äro till, emellan äro em wata i sa wote det och adon ogilligt, at med wdra wanliga batar af bräder gjorda, hwarra sort, hätt det och ofta händer, at i en flod, nåppel. i wäl från sba, mder ett bifkeltigt wata fall, det man med batar swedigen kan komma uppöre, fast floden sedan äswan för fallet ofta är på flera mil segelbar.

Det kan wäl intet annat vara, än at se, som äro wane at dogga dit det de et isiga häradsomen blifwit wane at se, äfwen anse wdr nåfwerbåt för mera: Islit sig, än nyttig: Men man har ingen anledning at twifla hwarcken om det möjligt eller fördelaktiga brül, då hon af flera är bekräftad, såsom den det wöckel. brukas i närre America öfwer alt, och det med en ströfög fördel. Herr Präses har self färdats utt dem i Canada, öfwer 40 Swenska millar, och det öfwer oss stora insidar. Han hade 4 sultwurna karlar med sig till roddare, rese kostn med andra saker swarade på emot 5 karlars tungd. När de då kommo till ändan af sba Champlain och hade funnit half Swensk mil öfwer land till sba Sic. Gogomene, tog en af karlarna båten på hufwudet, och bar den hela denna wägen, utan at hwilla mera än en gång berentellan, med sbaan häst, at de andra et hunno följa honom.

S. 5.

Alla de lägen, som gädra dessa nåfwerbåtar i America, för Fran-
sojen omistliga, gädra och deras nytta hos oss aldeles öfridig. Lägga
sde sdrre delen af wdra Kinga församlingar i wdr sträckt, at folket
om sommaren aldeles intet, eller at twifla med otrolig swärighet, kunn
na komma till Kynda för de många mellan liggande fliten af wattr och
land? dem de och lätteligen kunde öfwerkomma, allenast de förde en sådan
nåfwerbåt med sig. Men många hemman äro, som et hafwa ett eller
flere träsk till öfweratt, dem de och et nåttas, utan at bygga et sär-
skilt fartog wdr et och hwärt? Men huru lätt, kunde teke en karl, ta-
ga en liten nåfwerbåt med sig, nu till det ena träsket, nu till det andra,
och således wla. för sse, wdr, och i hocktet dera han häst wille. Men
det som är det förnämsta: Huru mycket bidrage sde dessa batar till
handels rörelsens befrämjande i wårt litet bebodda Finland? wårt land
är ju så tätt, som wote någon ort i wärlden, spekat med insidar och ström-
mar, sdrre och mindre, men de sdrre sillas ofta ät, med några så latta
de isdraggat af en eller flera förbedelars bredd. De sedware äter, haf-
wa några brants, sdrpar och wattrfall, som af sba gienom sdrmmarna
ofta all nåttas. Denna sdrskommans gahdr behändigt gienom wdra nåf-
werbåtar. Ty så wäl wid alla isdraggat, som swära wattrfall kan
båten på samma sätt, som selswa lasten, bäras öfwer eller förbi. Det är och
handgripeligt, at dessa batar, uppå de wid swära fall brukliga bröar (plana
incli-

Äro, wad
ägre wdr
par ärar
hwilken
ula sdrst
sdr det,
besorg om
tighet, at
ars torde
af botnen
das strän
äten ldpå
läpp, då
ter, eller
sdr. Sdr
från lan-
de sdras,
sba båten
wäder och
utom det
heta tor-
d twiflar,
dnare doch
la; ty då
nåfwerbå-
e wäl och
och steniga
hafwa sba
ut wärnet,
båtar, af
insida bår
sdr wisse-
del af den
sa millar,
sdr några
landet de
annorstä-
er, eller
flera

And. C. G. ...

inclinata) långt lättare kunna upp och nedföre släpas, än våra vanliga båtar. Märkeligt är, at man vid Niagara i Storra America, emellan sjöarna Onearo och Erie måste bära båtarna hela 6 sjerudels wäg öfwer land, och det öfwer 3 mycket höga och temmeligen branta berg, emedan man de 6 sjerudels wäg med båt omöjteligen färdas kan, dels för den häftiga strömmen, som i et ögnablick skulle lasta den sörsta och starkaste båt öfwerända, dels och för det stora Niagara-fallet, som är om et det högsta, dock det största i hela werlden, hwarest allt det watten, som kommer från sjöarna Lac Superieur, Huron, Mischigan och Erie, af hvilka hwardera uti storlet et gifwa stort efter Östersjön, häfwer sig utföre ett berg til något öfwer 70 alnars labrätta högd. När Herr Przses missadit wid detta fall, har han sedt med förundran, huru lätt en näfwerbåt af 6 famnars längd blifwit buren dessa 6 sjerudels wäg af 7 karlar, som wände båten med botnen upåt, lyfte suden af den på sina arlar, och lupo med den så fort, at Herr Przses hade swårt helt ledig följa dem. Fåfångt skulle man och twifla om möjeligheten, at fara up och ned före med dessa i hellska förhållna, allenast alla försigtiga seg wid årnas upräsning, Kunges ådrans utskafande, med mera, blefwe tagna.

Swen ser och icke huru bequämliga dessa näfwerbåtar wore, under förefallande hienteligheter, dels at fara på partier med, dels och med manskaps öfwer sättningar ? m. m.

S. 6.

Sedan jag nu således lagt den oöwlduga läsaren under ögonen den nya, som öfwer vårt Fädernes land genom denna Americanska näfwerbåt kunde tillflyta, om han blefwe allmän, will jag öfwen sids forteligen nämna huru den hos oss är lika lätt möjelig at gibras, som der. Hafwa wi icke samma bidrik, som de i America, hwar af wi kunna få näfret i våra tall, och Gran, råtter äro så tienliga at sy i hoo näfweru med, som trots någonst de ras. Beck och löda hafwa wi til öfwerflöd, och i skallet för deras Thuya kunna wi bruka vår gran til spålor, wränger, twärtrån och substånger, som dertil i anscende til sin lätt och seg, het tydes vara tienligast, eller och något annat träslag.

S. 7.

Slutligen lämna under Höga wederbbrandernas ompröfwande, om det icke wore rådligt, at låta gemene man til prof försärdiga en, ellet flera, sådana näfwerbåtar i Riket, at de derigenom, så well om sättet, huru de äro gjorde, som och deras försdelaktiga nyttande kunde få sig någon under rättelse, och således förstås, at hellska försärdiga sig dessa med en behändig fartyg.

wantiga del
mellan sidan
ver land, och
an de 6 fern
na strömmen,
erända, dels
största i hela
uperieur. Hur
wa kort efter
drätta högd.
undran, huru
ndels wdg af
på fina arlar,
ig följa dem.
ned före med
upräsning,
e, under före
med manslaps

onen den nya
sta nästverbat
teligen nämna
a wi se sam
wara tall, och
ts någon sin de
beras Thuya
subsläuger, som
eller och något

rdstiwande, om
en, ellet flera,
t, huru de äro
ågon under
epa met

Andr. Oehl. delin. g. f. a. g. g.

